

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-373/05
Бања Лука, 03.8.2007. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стевана Савића, Виоланде Шубарић и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље М. Г. из Б.Л., коју заступају Д. и М. П., адвокати из Б.Л., против тужене К.о. д.д. Б.Л., коју заступа С.С., адвокат из Л., ради надкнаде штете, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Б.Л. број Гж-2101/02 од 05.01.2005. године, на сједници одржаној 03.8.2007. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Б.Л. П-3661/87 од 23.4.2002. године, обавезана је тужена К.о. д.д. Б.Л., да тужилји Г.М. накнади нематеријалну штету и то: 2.000,00 КМ на име претрпљених физичких болова; 1.000,00 КМ на име претрпљеног страха; 4.000,00 КМ на име претрпљених душевних болова због умањења животних активности и 500,00 КМ на име душевних болова због наружености, укупно 7.500,00 КМ са законском затезном каматом почев од 23.4.2002. године до исплате, уз накнаду трошкова спора у износу од 1.604,00 КМ са законском затезном каматом почев од 23.4.2002. године до исплате, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења (став 1). Преко досуђеног износа тужбени захтјев тужиље је одбијен (став 2).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б.Л. број Гж-2101/02 од 05.01.2005. године, жалбе странака су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Тужена ревизијом побија другостепену пресуду, због погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Тужилја је у одговору на ревизију тужене оспорила наводе ревизије и предложила да се иста одбије.

Републички тужилац није се изјаснио о поднесеној ревизији (члан 390. став 3. Закона о парничном поступку – "Службени лист СФРЈ", бр. 4/77 до 35/91, и "Сл. гласник РС" бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП), који се на основу

одредби члана 456. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 58/03 до 63/07, у даљем тексту: ЗППРС) има примјенити у овом спору.

Ревизија није основана.

У тужби тужила захтјевом тражи да јој тужена накнади нематеријалну штету због задобивених тешких тјелесних повреда у саобраћајној несрећи која се догодила 27.11.1986. године у Б.Л., коју је проузроковао К.И. возач аутобуса РО А ООУР Међумјесни саобраћај Б.Л., рег. број ... .

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио: да се предметна саобраћајна несрећа догодила у Б.Л. 27.11.1986. године, тако што је К.И. возач аутобуса рег број .... предузећа РО А ООУР Међумјесни саобраћај Б.Л., вршио претицање аутоцистерне са приколицом рег. број ... која се кретала у истом правцу и директно се на лијевој коловозној траци сударио са путничким возилом марке "Застава 101" рег. бр.... којим је управљао З.В. у којем се налазила тужила која је задобила тешке тјелесне повреде у виду потреса мозга, вишеструког прелома десне наткољенице са помаком уломка и нагњечење раздорне ране на десном чеоном дијелу главе; да је предметни аутобус у вријеме штетног догађаја био осигуран код ЗОИЛ С., Филијале Б.Л. по основу уговора о осигурању од одговорности према трећим лицима; да је возач предметног аутобуса К.И. правоснажном кривичном пресудом првостепеног суда К.1197/87 од 23.9.1987. године због предметне саобраћајне несреће оглашен кривим због кривичног дјела из чл. 181/III у вези са ставом 1. КЗ СР БиХ и осуђен на новчану казну у износу од 100.000,00 динара; да је по рјешењу Основног суда Удруженог рада у Б.Л. У-І-2002/92 од 25.6.1992. године, тужена уписана у судски регистар тога суда и да је одлуком Збора радника бивше Филијале Б.Л. у саставу ЗОИЛ С. из С. број 02-521/92 од 23.6.1992. године регулисано да је тужена правни сљедник Филијале Б.Л. која преузима сву имовину ове Филијале, и као правни сљедник одговара свим својим средствима за обавезе према трећим лицима.

Код оваквог стања чињеница нижестепени судови налазе да је тужена преузимањем дијела имовине раније Филијале у Б.Л. матичне заједнице осигурања ЗОИЛ С. из С. прихватила и обавезе које је ова заједница чије је сједиште ван територије Републике Српске, преузела по основу закљученог уговора о осигурању аутоодговорности и стога да одговара за обавезе матичне заједнице осигурања настале и прије њеног оснивања, без обзира што између тужене и матичног осигуравајућег друштва није сачињен диобни биланс те позивом на одредбе чл. 54. Закона о основама система осигурања имовине и лица ("Сл. лист СФРЈ", бр. 24/76), чл. 929. ст. 1. и чл. 200. Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78 до 57/99 и "Сл. гласник РС", бр. 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО), те чл. 6. Европске конвенције судили тако што су тужену обавезали да тужили накнади нематеријалну штету у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Закључак нижестепених судова да је тужена пасивно легитимисана у овом спору и да је њена обавеза да тужили плати накнаду нематеријалне штете, је правилан.

Ово због тога што су чл. 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију предвиђена три правила, прво, које изражава принцип мирног уживања посједа,

друго, које обухвата лишавање посједа и ограничава га одређеним условима и треће, које дозвољава уговорним странама да надзиру коришћење имовине у складу са општим интересима и спровођењем оних закона за које сматрају да су потребни за тај циљ, с тим да се под појмом "имовине" укључује широк обим имовинских интереса који представљају економску вриједност, што у смислу наведеног члана Протокола бр. 1. уз Европску конвенцију гарантују у суштини право на имовину.

Идеја о заштити људских права и основних слобода, као универзални принцип садржан је у свим Европским конвенцијама и обухвата само правне односе између државе са једне стране и приватних правних и физичких лица, са друге стране, и сходно томе, нема заштите људских права у односима између приватних лица, међутим, постоји обавеза државе да одреди правну позицију приватних правних и физичких лица, а у исто вријеме заштити дјелотворно уживање права која из тога произилазе. То је тако због природе људских права која треба сматрати не само вриједностима које стварају баријере држави у њеном мијешању са овим правима, него и обавезама државе да дјелује позитивном акцијом, како би се заштитило дјелотворно уживање ових права, а коју обавезу држава испуњава усвајањем закона у складу са релевантним људским правима.

У овом случају тужила је, као оштећено лице која је у предметној саобраћајној несрећи задобила тјелесне повреде, моментом настанка осигураног случаја, имала услован имовински захтјев за плаћање новчане накнаде штете према осигуравачу ЗОИЛ С из С., Филијала у Б.Л. са којом је власник аутобуса РО А. ООУР Међумјесни саобраћај Б.Л. чијом је употребом узрокована предметна саобраћајна несрећа, закључио уговор о осигурању за штете према трећим лицима (уговор о осигурању аутоодговорности).

Дакле, овај случај се тиче тужбе поднесене првостепеном суду током 1987. године којом се плаћање накнаде штете као новчаног потраживања тражи од осигуравача по основу уговора о осигурању од аутоодговорности, након што се десио осигурани случај, кога је тужила по захтјеву за вансудско обештећење управо упутила Филијали у Б.Л., као саставном дијелу осигуравајућег друштва ЗОИЛ С из С., које новчано потраживање се од тада сматра њеном имовином.

С обзиром да је тужана током јуна 1992. године основана на имовини Филијале у Б.Л. као организационог дјела матичног осигуравајућег друштва ЗОИЛ С са сједиштем у С., са којим тужена до њеног оснивања ни касније све до доношења побиијане другостепене пресуде 05.01.2005. године када је првостепена пресуда постала правоснажна, а до када је прошло око десет година рачунајући од децембра 1995. године када је закључен Дејтонски мировни споразум за мир у Босни и Херцеговини, којим су престали ратни сукоби у бившој СР БиХ, у смислу одредби чл. 187а Закона о предузећима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 77/78 до 61/90, у даљем тексту: ЗП) није закључила уговор којим се регулишу права и обавезе новостворених правних лица (предузећа, осигуравајућих друштава и др.), која су основана на имовини организационих дијелова правних лица чија су сједишта у Федерацији Босне и Херцеговине, односно на подручју република бивше СФРЈ које су сада самосталне државе, нити је Република Српска у смислу чл. 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију донијела законске прописе којим се регулишу права и обавезе новостворених правних лица основаних на имовини организационих дијелова неког правног лица чије је сједиште ван Републике

Српске, као и обавезе према физичким лицима, па због тога се наведено новчано потраживање тужиле односи и на Филијалу у Б.Л. као саставног дијела ЗОИЛ С из С., код којег је како је речено закључен предметни уговор о осигурању од аутоодговорности, којој се тужилца прије подношења тужбе првостепеном суду обратила са захтјевом за вансудско намирење новчане накнаде штете са којом је од тада успостављен правни однос, а чије статусне промјене нису попраћене адекватним правним поступцима у складу са наведеним ЗП, који уређује ту материју и стога се тужена у односу на захтјев тужилце за новчано потраживање накнаде штете не може ослободити обавезе да јој накнади штету.

Није погрешно примијењено материјално право на штету тужене када је обавезана да тужилци плати нематеријалну штету за претрпљене физичке болове и страх, за претрпљене душевне болове због наружености и за умањење животне активности, у износима наведеним у изреци првостепене пресуде, који и по оцјени овог суда, одговарају интензитету и трајању претрпљених физичких болова и страха, те претрпљених душевних болова због наружености и због умањења животних активности, као и другим околностима које се у смислу одредби 200. ЗОО узимају у обзир код одмјеравања накнаде за ове видове штете, нити су изван правног стандарда "правичне новчане накнаде" које је верификовала судска пракса у примјени одредбе чл. 200. ЗОО.

Побијана пресуда, према томе, није донесена погрешном примјеном материјалног права на које указује ревизија тужене, нити су учињене повреде одредаба парничног поступка на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је ревизија тужене одбијена као неоснована и примјеном одредби чл. 393. ЗПП у вези са одредбом чл. 456. ст. 1. ЗПП РС, одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић